

V uredništvu smo imeli priložnost slišati že precej pritožb kranjskih gošpodinj, ker prodajalci na stojnicah živilskega trga nimajo razstavljenih cen. Kaj rado se namreč zgodi, da prodajalec med tem, ko streže stranki, presliži vprašanja drugih kupcev, ki bi radi zvedeli za ceno. Razumljivo je, da gospodinje niso zadovoljne, če morajo samo zaradi takih vprašanj izgubljati čas v vrsti. Koliko povpraševanja in odgovorov bi bilo prihranjenih kupcem in prodajalcem, če bi vsak prodajalec poleg živih priložil listek s

ceno. Komur bi bila cena in kvaliteta robe po volji, bi počakal in kupil, komur pa to ne bi ustrezalo, bi takoj lahko odšel k drugim stojnicam. Potrošniki želijo videti cene tudi zato, da imajo možnost kontrole nad prodajo.

Na jeseniškem trgu je to vprašanje že urejeno, drugod na Gorenjskem pa še ne. Te dni smo vprašali na Občinskem ljudskem odboru v Kranju, če bi lahko posredovali, da se želje kupcev v tem pogledu uresniči. Odgovorili so nam, da bi moral o zadevi razpravljati najprej Svet za trgovino, ker Občinski ljudski odbor še nima določenega tržnega reda. Nekateri čla-

ni Sveta za trgovino pri ObLO menijo, da za zdaj predpis o obvezni razvrstitvi cen na stojnicah še ne bi bil umesten in da bi bilo treba najprej zgraditi sodobno tržnico. Pravijo, da se prodajalci preveč menjajo in da je dovolj, če imajo cene na stojnicah socialističnih trgovin.

Morda bi bilo v tem primeru dobro, če se za želje potrošnikov zavzamejo potrošniški sveti in pošljejo predloge ljudskim odborom.

-ey

AKTUALNO VPRAŠANJE

Kaže, da je na Jesenicah zapihal drug veter

Jesenice, 23. novembra. Tu je bila danes dopoldne skupščina sindikalne podružnice jeseniške železarne, katere se je udeležilo okrog 150 delegatov in več gostov. Razpravljali so o problemih dela sindikalnih odborov, organov delavskega upravljanja, proizvodnih vprašanj, mnogo pa tudi o splošnih jeseniških problemih.

Kaže, da je na Jesenicah zapihal drug veter. Na številnih konferencah, sejah in zborovanjih, ki so bila po volitvah v občinski ljudski odbor, je bilo čuti odločno težnjo po prekinitvi s staro prakso dela in zahteva po smotrnejšem reševanju tekočih nalog in problemov.

Podobne težnje so se pokazale tudi na današnji skupščini sindikalne organizacije jeseniške železarne, ko so razpravljali o delu sindikalne organizacije. Ugotovili so, da dosednji način reševanja številnih gospodarskih, komunalnih in drugih problemov na Jesenicah, ni bil najboljši. Mnoga neresena vprašanja, predvsem v železarni, so zastrupljala celo okolico in so se odražala v birokratsko-političnem monopolizmu partijskega vodstva železarne in v občini. Tak sila primitiven in napačen odnos se je odražal predvsem v administrativno birokratski podreditvi strokovnjakov, da so klicali na odgovornost take ljudi, ki s čem niso soglašali. Za to tudi ni ostalo v nobenem kraju v Sloveniji toliko neresenih vprašanj, kot na Jesenicah.

Na današnji konferenci so veliko govorili o stvareh, predvsem o želji, da prekinemo z dosedaj prakso, sicer bi tudi delavsko upravljanje v železarni našlo v stagnaciji. Predlagali so, naj v bodoče sindikalna organizacija podpre upravni odbor in delavski svet pri reševanju problemov. Predvsem pa bosta morala upravni odbor in delavski svet zaostriti osebno odgovornost v tovarni. Dogaja se, da dobi DS v potrditev sklepe, ki so bili že izvršeni, da UO ni sklepal ali vsaj bil obveščen o potovanjih uslužbencev v inozemstvo in podobno. Na drugi strani pa slaba udeležba in nezainteresiranost vodilnih ljudi podjetja za seje DS, kaže na podcenjevanje vloge delavskega upravljanja. Posebno pereče pa je vprašanje grupnih DS, ki sicer nimajo zakonske podlage, rešujejo pa številna proizvodna in druga obratna vprašanja. V minulem letu so ta vprašanja precej zanemarili in niso vodili zadostnega računa o delu teh organov. Torej kaže, da je bila dezorganizacija v upravi podjetja, ki daje ta občutek slabega poslovanja. Uspehi v podjetju — proizvodni plan za 10 mesecev letošnjega leta so izpolnili s 107,4%, izplačali eno in pol plače več itd. — pa kažejo popolnoma obratno sliko. Torej so uspehi predvsem odraz prizadevanja delovnega kolektiva, obratovodstva in tudi grupnih DS.

-k-

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO X., ŠT. 92 — CENA DIN 10.—

Kranj, 25. novembra 1957

Nova delitev dohodka daje analitični oceni še poseben pomen

Z dosedanjim delom pri analitični oceni delovnih mest v podjetjih, razen seveda nekaterih izjem, ne moremo biti zadovoljni. Vodstva podjetij in kolektivi gledajo še vedno na to delo kot na ukrep, ki ga je zaradi predpisa potrebno opraviti, ne upoštevajo pa glavnega namena, ki ga želimo doseči z analitično ocenitvijo, namreč ureditev cele vrste notranjih problemov podjetij, predvsem pa organizacije dela in delovnih mest.

Analitična ocena je dolgotrajna ter po svoji zahtevnosti znanstveno delo in zahteva sodelovanje vseh sil. Zato bi se morali tako organi upravljanja kot vodstva podjetij bolj seznanjati s problemi, ki se pri tem delu pojavljajo. K sodelovanju bi bilo potrebno pritegniti čim širši krog kolektiva. Zaradi tega je to naloga, za katero bi bilo treba bolj kot doslej aktivizirati kolektive tudi iz družbeno-političnega stališča.

Ugotovljeno je, da le 57 % članov komisij, ki so v podjetjih zadolženi za izvedbo tega dela, aktivno sodeluje. Vzrokov za to je verjetno več. Eden od glavnih je prav gotovo ta, da so člani delavskih svetov in sindikalnih vodstev, ki so imenovani v te komisije, nedelavni ali pa so oddaljeni od tega dela. Tako je delo analitične ocene delovnih mest izključno domena strokovnjakov. Ob imenovanju komisij v podjetjih niso dovolj cenili obsežnosti in zahtevnosti tega dela in teh zahtev niso upoštevali pri zbiranju članov za komisije. Organi upravljanja in sindikalni odbori pa bi morali predla-

gati tudi zamenjavo članov komisij, ki so nedelavni.

Se vedno čutimo škodljive težnje nekaterih združenj po šabloniziranju analitične ocene delovnih mest. Tako žele izenačiti analize delovnih mest v okviru stroke: za dobo priučenosti, odgovornosti, strokovnosti, pogoje dela itd. Analize po teh karakteristikah pa so odvisne od posebnosti organizacije dela in tehnološkega procesa dela posameznega podjetja in zato ne morejo biti enake. Docela zmotno je mišljenje, da bi z enotno analizo delovnih mest dosegli v zadnji fazi v strokah za enako delo enako plačo in s tem omejili fluktuacijo delavcev kot trdijo zagovorniki takih težnj. Po takem receptu bi namreč dosegli ravno za različno delo enako plačo.

Razen tega pa taka težnja enakih plač ne vzdržuje kritike glede na načela našega plačnega sistema, ki mora zagotoviti plačevanje po delu in kot posledico delavskega gospodarjenja, da je plača odvisna tudi od poslovnega uspeha, ki ga gospodarska organizacija doseže. S tem je namreč zagotovljena materialna osnova za delavsko upravljanje. Utemeljena je domneva, da niti vsi vodilni ljudje v podjetjih nimajo jasnega stališča o uporabi analitične ocene delovnih mest pri urejanju množice notranjih vprašanj podjetij. Zaradi tega to delo ne najde pri njih pravega razumevanja. Vzemimo samo primere napredovanja v podjetju. Kako pravzaprav ljudje napredujejo dosedaj v podjetjih? Priznati moramo, da ne obstoje za to nobena pravila in

da se napredovanje prepušča največkrat slučajno ali pa še drugim kvarnejšim vplivom. A ravno od tega v veliki meri tudi zavisi nemoten razvoj podjetja in zadovoljstvo ljudi. Če želimo zagotoviti enakomeren razvoj podjetja brez pretresov in kriz, bi bilo potrebno za napredovanje sestaviti plan napredovanja, ozko povezan s planom izobrazbe in usposabljanja kadra. Vsega tega pa si ne moremo zamisliti brez izvedene analitične ocene delovnih mest. To pa je le majhen delček možnosti, ki jih daje analitična ocena na področju organizacije dela, sodobne personalne politike; politike strokovnega usposabljanja na delovnih mestih, varnosti dela, notranjih razmer in nagrajevanju itd. Ob takem presojanju važnosti analitične ocene se nam leta ne more zreducirati zgolj na vprašanje plač.

Pri tem delu nadalje ugotavljamo v podjetjih težave pri obravnavanju odgovornosti. Tam, kjer zaradi slabe organizacije ni točno znana hierarhija oziroma organizacijska in funkcionalna struktura podjetja, delijo odgovornost na delovna mesta brez citra na dejanski proizvodni proces dela. Tudi število delovnih mest kar naprej raste. V več primerih zato, ker jemljejo podjetja število norm ali posameznih faz dela za delovno mesto in zopet skušajo urejati z analitično oceno delovnih mest posamezna tarifna vprašanja. Ta se mora urediti s katalogi del in norm, ki se jih bo potrebno lotiti po izvedbi analitične ocene. V sami normi je namreč tudi zajet del delovnih pogojev in je v tem tarifna rešitev posameznega takega problema.

Potrebno pa bo ne le ugotavljati negativne pojave, temveč odkrivati tudi vzroke.

Predvsem se moramo truditi za kvalitativno izvedbo analitične ocene. Ne moremo se zadovoljiti samo z doseganjem predpisanih rokov, če ni zagotovljena kvaliteta dela. Glede na to naj bi se upravičenost prekoračenja predpisanih rokov za izvedbo posameznih faz analitične ocene presojala le s stališča kvalitete. V posameznih podjetjih, kjer bo iz spoznanja važnosti in potrebnosti tega dela zmogala želja po kvaliteti, se bo morda pokazala potreba, da vse delo ponovno pričenemo. V takih primerih bo potrebno omogočiti in podpreti željo za kvalitativno izvedbo tega dela ne glede na roke, ki so določeni. Vsekakor pa se bo treba drugače ravnati v primerih, ko se delo ne opravi v rokih zaradi malomarnega odnosa do te naloge.

V podjetjih naj bi tudi zagotovili, da bo delo na analitični oceni delovnih mest stalno področje dela, kar bo treba urediti vsaj v večjih in srednjih velikih podjetjih z uvedbo ustreznega delovnega mesta. Proizvodnja namreč ni nekaj statičnega, temveč se stalno razvija, s tem pa se menjajo tudi pogoji, organizacija, itd., kar zahteva stalno dopolnjevanje analitične ocene delovnih mest v podjetju.

Novi zakon o delitvi dohodka gospodarskih organizacij pa bo dal analitični oceni še večji pomen za urejanje tarifnih razmerij znotraj gospodarskih organizacij. Gospodarske organizacije bodo verjetno samostojno določale tarifne postavke na delovnih mestih (seveda v okviru sredstev za osebne dohodke). Zato pa jim bo neobhodno potrebna analitična ocena delovnih mest. Ta zakon bo tudi podlaga vse domneve nekaterih, češ da bo na osnovi števila točk določena višina sredstev za plače oziroma plačilnega fonda gospodarskih organizacij. Le-ta bo odvisna od boljše organizacije dela, večje produktivnosti na delovnem mestu in v podjetju kot celoti, k čemer pa nam lahko približamo tudi analitična ocena, če jo bomo znali uporabljati iz teh gledišč.

CIRIL BREN

V stiki in besedi

V potrošniškem oddelku Komunalne banke Kranj je vsak dan velik promet. Zaradi večkratnega dolgega čakanja, ljudje čisto niso zadovoljni, češ da je škoda časa, ki ga pri tem izgubijo (zgoraj). Toda brez čakanja velikokrat ne more biti. Nekateri pa imajo ob sobotah tudi po tves dopoldan čas, da napasejo svoje rodovodne oči, kakšni bodo prišli novi zakoni iz občinske hiše. Tako pa je v Kranju vsako soboto (levo zgoraj). Gorenjska oblačilnica bo dobila v Kranju nove prodajne prostore.

naš razgovor

»Tudi v gostinstvu naj bo nagrajevanje po delovnem učinku!«

Direktor gostinskega podjetja »Hotel Evropa« Kranj tovariš Jože Markelj nam je na našo željo pojasnil, kako pri njih nagrajujejo osebe za trud in prizadevnost pri delu. Takole je povedal:

»V podjetju imamo razen običajnega tarifnega pravilnika tudi pravilnik o nagrajevanju po delovnem učinku. Vsak oddetek, bodisi točilnica, kavarna, restavracija ali kuhinja, ima svoj mesečni plan. V njem je določeno tudi število ur, v katerih mora zaposleno osebo ta plan izpolniti. Uslužbenci dobijo nagrade samo v primeru, če v predvidenih urah dosežejo večji promet. Plan se namreč povečuje vzporedno s povečanjem števila ur.«

»Kakšne rezultate ima ta način nagrajevanja v vašem podjetju?«

»Zelo dobre. Ima dve razveseljivi posledici: to, da se osebe v vsakem oddelku skupno trudi, da bi bilo čim manj nadur in da ne zahteva prepogosto honorarne pomoči. Ta način nagrajevanja vzpodbuja uslužbenca, da si vsak po svoje prizadeva povečati obisk in promet, in je tudi najboljši porok za vljudnost in prijaznost do gostov. Osebo nisim, da bi bilo v gostinstvu še bolj stimulativno

in obenem preprostejše plačevanje po odstotku doseženega prometa.«

»Kako imajo nagrajevanje urejeno v drugih gostinskih obratih na Gorenjskem?«

»Kolikoli poznam ostale obrate, lahko rečem, da imajo v njih le običajen tarifni pravilnik, če promet presežejo, delijo pa dobiček. Menim, da bodo prej ali slej morali tudi drugod vpeljati nagrajevanje po delovnem učinku.«

»Kakšen je bil letos obisk v vašem hotelu?«

»Zelo se je povečal. Hotel je bil do polovice novembra polno zaseden. V turizmu velja ta čas za mrtvo sezono, zato si lahko mislite, kakšen naval smo imeli poleti?«

»Kaj pravite glede hotelskih kapacitet v Kranju?«

»Letos smo morali odpovedati 80 % skupinskih obiskov iz tujine in iz naše države samo zato, ker nismo imeli razpoložljivih postelj. Naš hotel sprejme komaj vse redne službene potnike, zato mislim, da je prva naloga kranjskega gostinstva ta, da vsaj v petih letih zgradi nov hotel z najmanj 50 sobami.«

-ey

TE DNI PO SVETU

△ Poročilo o uradnih razgovorih med delegacijo SZDLJ in Socialistično stranko arabskega naroda med drugim pravi: Delegaciji sta izmenjali misli o mednarodnem položaju ter informacije o notranjih in zunanjih političnih problemih obeh dežel. Delegaciji menita, da imajo socialistične in napredne sile na svetu veliko odgovornost za ohranitev in krepitev miru na svetu. Mir pa je moč krepiti samo z vztrajnim prizadevanjem, da bi v stikih med državami, ne glede na razliko v njegovi politični in družbeni ureditvi, uporabljali načela enakopravnosti, nevmešavanja v notranje zadeve drugih dežel, mirnega poravnavanja sporov ter spoštovanja suverenosti in neodvisnosti narodov. Po dvotednem bivanju v Jugoslaviji je delegacija Socialistične stranke arabskega naroda odpotovala iz Beograda.

△ V Salzburgu je bil končan kongres Socialistične stranke Avstrije. Govorili so tudi o vprašanjih tujih narodnostnih skupin v Avstriji. Predsednik koroške deželne vlade Ferdinand Wedenig je poudaril, da mora Avstrija, ki terja enake pravice za Južne Tirolce, priznati tudi zahteve Slovencev na Koroškem, ki so upravičene. Tudi podpredsednik zvezne vlade dr. Pittermann je podprl zahteve slovenske narodnostne skupine na Koroškem in dejal, da je ta vprašanja treba rešiti demokratično, ker bo to ustrezalo tudi temu, da so prebivalci nekdanjega plebiscitnega področja na Koroškem priznali Avstrijo.

△ Predsednik Tunizije Burgiba je pred dnevi izjavil, da se je predstavnikom Tunizije in Maroka v razgovorih o Alžiriji zdelo koristno zavzeti tako stališče, ki ne bo niti gledišče Francije niti gledišče alžirske Fronte narodne osvoboditve. O gledišču Francije, po katerem je Alžirija francoska dežela, je dejal, da je negibno in trmoglavo ter daleč od stvarnosti. Za enako trmoglavo je označil gledišče Alžircev, ki trdijo, da med francoskim stališčem o asimilaciji Alžirije in njihovim o njeni neodvisnosti ni možno nič drugega in da je zato neizbežen nenehni odpor.

△ Radikalnosocialistični kongres v Strasbourgu še vedno nadaljuje delo v napetem vzdušju razcepčnosti zaradi neurejenega alžirskega vprašanja.

△ Center za znanstvene raziskave v Bedfordu je v soboto objavil, da so prejšnji mesec izstrelili v vesolje umetne aluminijaste satelite. Izstrelili so jih v noči na 17. oktober v New Mexico. Predsednik Sveta britanskega Medplanetarnega društva dr. Shepherd pa je izjavil, da so umetni meteorji »nepomembni« v primerjavi z umetnimi sateliti. Francoski znanstvenik Alexander Anonof sodi, da je ta poskus zgolj tehničnega značaja. Podoben poskus so napravili že leta 1947.

LJUDJE IN DOGODKI

Kako pomagati zaostalim deželam

Zakaj so v Kranju gradili tekstilne tovarne, ko pa daleč naokrog ni niti sledu o surovini za to industrijo, o bombažu? Kajne, malce čudno vprašanje za članek, ki se navadno ukvarja z zunanje-političnimi zadevami! In vendar je prav primerno za današnjo temo — za problem nerazvitih dežel in pomoči zanj v okviru Združenih narodov.

Jugoslavija je bila pred vojno zaostala dežela in kot taka plen tujega kapitala. V Kranju je ta kapital gradil tekstilno industrijo zato, ker je cenena delovna sila in poceni pogonska energija hkrati z uporabo zastaralih strojev dajala možnosti za velike dobičke. In tako je delal tuji kapital tudi drugje — veliki profiti so bili edino merilo, za koristi posameznih dežel in za potrebe delovnih ljudi pa mu na bilo mar. Vzemimo na primer Egipt. Kolonialni gospodarji so v tej deželi našli izredno primerne pogoje za bombaž, zato so navedli ljudi, da so posejali skoraj vsa žitna polja z njim. Njihova računica je bila enostavna: mi potrebujemo to surovino za svojo industrijo in če bo Egipt gojil samo bombaž, bo moral vse drugo, predvsem naše industrijske izdelke, uvažati, in če ga bomo držali v gospodarski odvisnosti, ne bomo imeli težav z njim v politiki. —

Toda za egiptovsko gospodarstvo je bilo to slabo. Izkupilec za bombaž — bil je odvisen od letine in od cen na svetovnem tržišču — večkrat ni bil tako velik, da bi lahko prehranil prebivalstvo. Denarja za žito, ki je bil prej stoletja najvažnejši egiptovski pridelek, in za druge potrebe ni bilo dovolj, tako da je bila lakota neredko gost egiptovskega ljudstva. A ta dežela ni osamljen primer, nasprotno. Kapitalistično svetovno gospodarstvo je spreminjalo velikanske predele zemlje v

plantaže — Ceylon za čaj, kokos in gumijsko drevo, Kubo za sladkor in tobak, Grčijo za grozdje in tobak. V drugih predelih je pospeševalo samo izkoriščanje surovin — v Čileju baker in nitrat, v Venezueli in deželah Blžnjega vzhoda samo petroleje, v Boliviji svinec in cin in tako dalje. Tak enostranski razvoj je imel v teh deželah silno slabe posledice v gospodarstvu in je zaustavil njihov napredek. Prepadi med razvitimi in zaostalimi državami se je tako neprenehoma večal.

Tudi zadnja vojni ni odstranila tega prepada, čeprav se je dosti dežel — med njimi tudi naša država — rešilo kapitalističnih in kolonialističnih spon. Kako pomagati zaostalim državam in jih vključiti kot enakopravne članice v svetovno gospodarstvo — to vprašanje se je po vojni razvilo v enega izmed najvažnejših mednarodnih problemov.

Pobudo za finančno ustanovo, ki bi v okviru ZN pomagala zaostalim državam, je dal pred 8 leti indijski delegat Rao. Takrat sicer o njej niso posebej razpravljali, toda jugoslovanska delegacija se je z nekaterimi drugimi državami že na četrtim in petem zasedanju Gener. skupščine ZN zavzemala za praktični razvoj te zamisli. Šesto zasedanje je nato zadolžilo ekonomski in socialni svet Združenih narodov, naj pripravi konkreten predlog za poseben fond ZN za pomoč nerazvitim deželam. Toda stvari se niso razvijale tako, kakor so predvidevale resolucije, ker jim velike sile, zlasti ZDA in Vel. Britanija, niso bile naklonjene. Razlog je bil kaj enostaven: pomoč zaostalim deželam je v blokovski politiki orodje hladne vojne, sredstvo, s katerim velike sile skušajo vsiljevati svojo voljo majhnim in gospodarsko

slabotnim državam. Tako ravnanje pa stalno ogroža mir, ker spravlja v nevarnost neodvisnost posameznih držav in jih veže na gospodarstva in politiko velikih sil.

O tem, da je treba pomagati zaostalim deželam, so si na jasnem tudi močne industrijske države. Ne morda iz sentimentalnih razlogov ali zato, ker so nekatere neposredno odgovorne za revščino v posameznih predelih, pač pa zato, ker jih k pomoči silijo lastne gospodarske težave. Pomanjkanje surovin za njihovo razvito industrijo, hkrati pa premajhen domači trg je večer problem razvitih kapitalističnih držav. Ali bo to nasprotje izbruhnilo v krizo, ali ga bomo uspeli zadržati, to je vprašanje, ki leto za leto muči tudi cvetočo kapitalistično državo — Ameriko. Zaloge kmetijskih in industrijskih proizvodov, neprodani avtomobili in tako dalje so tudi letos vzemirljivo znamenja za ameriško gospodarstvo.

»Tako se dan za dnem kaže medsebojna odvisnost vsega svetovnega gospodarstva«, je te dni poudaril naš delegat ob razpravi za ustanovitev fonda za pomoč zaostalim deželam v gospodarskem odboru ZN. Nevarnost za krizo je tem večja, čim bolj se veča prepada med zaostalimi in razvitimi državami. Akumulacija nerazvitih dežel je majhna, zato so te dežele prisiljene omejevati svoj uvoz in izvoz, to pa ima seveda svoj odsev v ekonomiki gospodarsko krepkih držav. Po besedah tov. Kardelja pa je »v socialnih, ekonomskih in političnih pogojih današnjega sveta pospeševanje gospodarskega razvoja nerazvitih dežel prek mednarodnih fondov tudi za razvite dežele edini možni izhod iz njihovih notranjih protislovij in težav.«

JELO TURK

naša kronika

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR KRANJ IZVOLIL 16 SVETOV

V četrtek, 21. novembra je bila v prostorih ObLO Kranj druga seja Občinskega zbora in druga seja Občinskega zbora proizvajalcev, na katerih so odborniki razpravljali in sklepali o spremembah ter dopolnitvah statuta občine Kranj. Izvolili so odborniške komisije in izglasovali garancijo za kmetijsko posestvo Mavčiče in tovarno obutve »Planika« Kranj. Posedstvo v Mavčičah bo najelo kredit za nakup kmetijskih strojev, tovarna »Planika« pa kredit za dva avtobusa, s katerima bodo prevažali delavce. Na skupni seji obeh zborov so izvolili še dve odborniški komisiji in 16 svetov ObLO. Določili so tudi višino mesečne nagrade predsedniku in podpredsedniku ter imenovali stalnega odbornika za opravljanje porok.

DRUŠTVO VZGOJITELJIC PRED NOVIMI NALOGAMI

Kranj, 24. novembra. Danes je bil v Kranju občni zbor Društva vzgojiteljic okraja Kranj. Zbora so se mimo številnih vzgojiteljic udeležili tudi nekateri gostje. V razpravi, ki je sledila poročilu o delu društva v preteklem letu so obdelali kompleks perečih vprašanj, ob katerih bi se človek, zlasti tisti, ki mu vzgoja predšolske mladine ni nepomembno vprašanje, močno zamislil. Razprava je bila omejena zlasti na proračune otroških vrtcev, dalje so razpravljali o vprašanju dopustov vzgojiteljic, o prispevkih staršev za otroke v vrtcih, o pomoči strokovnih aktivov vzgojiteljem, smotni ureditvi socialističnih principov glede vzgoje naših najmlajših, o psiholoških opazanjih vzgojiteljic in še o vrsti drugih nič manj pomembnih problemov.

S.

SODELOVANJE TURISTIČNIH DRUŠTEV V SKOFJI LOKI IN ZELENJIKIH

Turistično društvo v Zeleznikih je pred nedavnim povabilo na svojo 2. sejo tudi zastopnike TD iz Skofje Loke. Pogovorili so se predvsem o registraciji in pripravi tujskih sob in o oblikah skupnega dela. Propagandnega gradiva je sedaj dovolj, vprašanje je le, če bodo lahko sprejeli vse tujce. Problem zase je tudi cesta. Z dograditvijo ceste čez Sorško planino in razširitvijo obmejnega prometa iz Italije bo namreč cesta skozi Selško dolino postala zelo prometna. Nujno bi jo bilo treba obnoviti in prevleči z asfaltom, da vasi ob njej ne bodo poleti zavite v prah, pozimi pa vse blatne. Obe društvi sta se razen tega domnili, da bosta prevzeli pobudo za ustanovitev turističnega društva za Poljsko dolino. Vsa tri društva bi se potem skupaj trudila za razvoj turizma v Skofji Loki in obeh dolinah.

K. J.

ZADRUŽNI DOM BODO ZIDALI TUDI V KAMNIKU

Na nedavnem občnem zboru Kmetijske zadruge Kamnik so člani ob navzočnosti podpredsednika in drugih zastopnikov Glavne zadrzne zveze iz Ljubljane pretresali delo v prvem polletju. Živahni razpravi je sledil sklep o postavitvi zadrzne doma, v katerem bodo skladišča, garaže, pisarne in stanovanja ter manjša dvorana za seje in predavanja. Posloj bo dvonadstropno. Občina je dala na razpolago gradbeni prostor med železniško postajo in novimi občinskimi bloki. Na občnem zboru so zadržniki sklenili opustiti tudi nekatere neekmetijske dejavnosti (trgovine in gostilne) ter sprejeli sklep o raronizaciji sadjarskega okoliša Tunjce.

Z.

ZAČETEK GLEDALIŠKE SEZONE V KAMNIKU

Za začetek gledališke sezone v Kamniku je gostovalo Mestno gledališče iz Ljubljane. Gostje so uprizorili Nuščevo komedijo »Dr.« v režiji Ferda Delaka. Prav tako toplo sprejet je bil fimfonični koncert Slovenske filharmonije iz Ljubljane, ki je pod vodstvom Sama Hubada in ob spremljavi solistov Vilme Bukovčeve in Marjana Lipuške izvajal izbran program.

Z.

v nedeljo smo zabeležili

BOHINJSKA MLADINA BI RADA VEČ SODELOVANJA IN RAZUMEVANJA

V Bohinjski Bistrici je bila danes občinska mladinska konferenca. Udeležil se je tudi predsednik OK LMS Marjan Rožič. Razpravljali so o delu mladine v organih upravljanja in analizirali izid volitev. Kritizirali so nezanimanje občinskega ljudskega odbora za mladino. Čeprav je v občini okoli 300 mladih volivcev, od mladine ne kažejo nobenega razumevanja. Tudi z ostalimi organizacijami ni bilo pravega sodelovanja. Društvena dejavnost od sedaj ni bila kdo ve kako pestra. Govorili so tudi o aktualnih kmetijskih vprašanjih bohinske doline, sprejemu mladine v ZK in pripravah na občne zборе kmetobodo bodoče odbore kmetijskih združenj pomladilci z novimi mlatijskih združenj.

V TRŽIŠKIH DRUŠTVIH JE SE PREMALO MLADINE

Včeraj popoldne je bila v Tržiču občinska konferenca LMS. Med gosti je bil tudi predsednik ObLO Tržič Lovro Cerer in član predsedstva OK LMS Jaka Bogataj. Razpravljali so o društvenem življenju mladine, problemih delavske mladine in vajecev. Videti je, da izkoriščanje vajencev, predvsem pri

privatnih obrtnikih, v Tržiču še ni prenehalo. Ker je društveno življenje v Tržiču v zadnjem času precej zamrlo, bi bilo prav, da bi ga poživila prav mladina s svojim sodelovanjem v raznih društvih in organizacijah. Razpravljali so tudi o komunalni izgradnji občine, sprejemu mladine v ZK, izobraževanju kmetijske mladine, ki naj bi obiskovala kmetijsko gospodarske šole. Precej so razpravljali tudi o načinu dela mladinske organizacije v bodoče ter izvolili 21. članski komite.

JESENJSKA MLADINA SI ŽELI POSPEŠENO KOMUNALNO DEJAVNOST

Na jeseniški občinski mladinski konferenci, ki je bila včeraj popoldne na Jesenicah, so razpravljali o vprašanjih urejanja raznih komunalnih objektov in naprav, ki bi v večji meri služili tudi mladini, o vprašanju društvenih in zabavnih prostorov, skrbi za mlade delavce v samskih in drugih domovih, o odnosih med raznimi organizacijami, skrbi za vzgojo mladine in drugem.

KONFERENCA SLEPIH

Na okrajni konferenci Zveze slepih za Gorenjsko, ki je bila danes v Kranju, so se pogovorili o dosedanjih uspehih, o težavah ter o bodočih nalogah za pomoč slepim.

V našem okraju je 186 slepih. S strokovnim usposabljanjem si je večina od njih pridobila enakopraven položaj med produktivnimi člani družbe. Samo 9 slepih prejema pomoč od občinskih odborov. Seveda imajo zasluge tudi razna podjetja, ki so skušala najti primerna mesta za zaposlitev slepih.

K. M.

SPOMINSKA PLOŠČA PADLIM V PREDOSLJAH

Danes dopoldne je bil v sindikalni dvorani »Oljarc« v Britofu, redni letni občni zbor krajevne organizacije ZB Predoslje. Po izčrpnih poročilih upravnega vodstva so razpravljali o dosedanjem delu. Za bodoče delo njihove organizacije so po izvolitvi novega upravnega in nadzornega vodstva sprejeli tudi več pomembnih sklepov za nadaljnje delo, za pomoč otrokom padlih borcev, o predavanjih iz NOV po šolah, zbiranju gradiva za zbornik ZB in zgraditvi spominske plošče vsem tistim, ki so dali življenje za svobodo.

—an

43.

ENAJSTINA

PONEDELJEK

Zabregarjeve so poznali daleč naokrog. Ne toliko zaradi tega, ker se je iz njihove hiše skobacalo kar 11 kričavcev, marveč zato, ker so si nekateri utrli lepo pot navzgor. Po vojni so domala vsi šli v razne službe. Stefan se je lani že vselil v svojo, dasiravno malo, vendar lepo hišico na periferiji mesta. Ima pač lepe dohodke; stalno plačo, kadar se mu zahoče tudi dnevnice in ... »Zakaj smo se cufali?«

Cesto je prihajal domov z ženo in prvim, malim prirastkom. Takrat so navadno prišli k Zabregarjevem tudi sosede, sorodniki in znanci. Stefan je vedno mnogo govoril. O naši novi družbi, o morali, o zavesti in liku današnjega človeka ... Radi so ga poslušali, dasiravno je bil včasih dolgozeven.

Bolj redko je prihajal domov France, Janko samo še v počitnicah, Bruno pa ni prišel nekaj let.

Doma je ostal le Martin. »Ni za v svet,« so dejali domači in tudi res je kazalo tako. Zato se ni niti oženil. Doma je ostala tudi starejša sestra Zora, ki že gre v peti križ. Vedno je bila bolehnna, toda pri kuhinjskih delih se je dobro znašla. Tako sta Martin in Zora ostala kot edine korenine male domačije. Staremu Zabregarju je bilo v začetku hudo in dolgočas. Vendar ni dejal nič. »Bolje se bodo imeli drugod,« je dejal včasih. V družini je vladala slova.

Nenadoma pa se je družinska slova zrahljala. Oče je hudo zbolel in kaj kmalu ga ni bilo več. Ko so v žalnih oblekah posedli okrog mize, je že prišlo prvo vprašanje: koliko bo dote, kdo bo ostal na posestvu.

»Nič nočem,« je dejal prvi Bruno. »Sem že uredil svoj kotic. Vsaj dom naj ostane. Nočem otežkovati življenje tistemu, ki bo doma.«

Stefan je prižgal cigareto in skušal preslišati te besede. Vendar so se čez mesec dni že spet ponovile. Martin, edini, ki je ostal v hiši z bolešno sestro, je hotel vedeti o mnenju in morebitnih zahtevah bratov in sestra.

»Vse hočem, do zadnjega dinarja, kar je mojega — enajstino do pike,« je dejal Stefan. Drugi so se izogibali odgovoru ali pa skomigali z rameni. Nesloga je rastla in prerastla v sovraštvo in mržnjo. Začele so se poti na sodišče in komisije so ocenjevale Zabregarjevo hišo, hlev, malo lopo in njivo s poljem onstran ceste. Nato so razdelili na enajstine. Tako je zahteval Stefan. Za njim so to zahtevali še drugi. »Če hoče on, hočem tudi jaz,« so začeli drug za drugim, dasiravno malce sramežljivo in tiho. Martin se je branil. Tudi sosede in sorodniki so skušali vplivati: »Stefan, ti imaš vendar že svojo hišo, lepe dohodke, nič ti ne manjka. Kaj hočeš zahtevati od te revščine? Pusti temu garaču, Martinu, da se bo laže oprijel! In sestra Zora, bolehn! Kam naj gre taka, sama, na stara leta?«

Nič ni zaleglo. Stefan je zahteval svoje in za njim še ostali. Martinu so obesili obveznosti in dolgove čez glavo. Prodajal je eno od obeh krav, stari oreh za hišo, toda, — Vse je bilo kaplja v morje. Stiska vedno hujša. Prodano mleko, krompir, telice, nič ni zaleglo. Stiska je pritiskala z vseh strani. Nepogojeni travniki so postajali pusti, mali voziček je začel cviliti in Zora je kar naprej jamarala, da je kuhinjska omara prazna.

Martin je začel razmišljati. Končno se je odločil: stran! V neki opekarni je dobil delo, v baraki stanovanje. A sestra Zora? Dolgo je sedela nepremično, ko ji je nekega večera povedal. Potem je vstala, postregla z večerjo, in rekla samo to: »Jaz ne bom nič nočoj, mi ne prija.«

Naslednji dan se je še ona odločila: »K Brunotu v Trbovlje grem,« je dejala. »Vedno me vabi.« Tako je tudi bilo.

Te dni je pri Zabregarjevih vse tiho. Pred nizkimi, starimi zakajenimi vrati že raste trava, v hiši ni nikogar, vse tiho je v hlevu in nekdanjem kurniku. Le njihova mala njiva za cesto s kupom že pripravljenega gnoja čaka orača. Kdo in kdaj bo prišel? Enajstine so vse spremenile. K. M.

za čas od 25. novembra do 1. decembra

V splošnem bo suho in hladno vreme, s pogostimi meglami v nižinah in mrazom predvsem ponoči. Lahne, pretežno snežne padavine pričakujemo okoli 27. novembra.

gorenjski obveščevalac

MALI OGLASI

Popolnoma novo kosilnico prodam. — Naslov v oglašnem oddelku.

Za takojšen nastop iščemo: trgovskega pomočnika špecerijske stroke in blagovno knjigovodkinjo ali knjigovodjo. Plača po tarifnem pravilniku. Grosistično trgovsko podjetje »Živila«, Kranj.

Gospodinjstvo pomočnico, starejšo, samostojno, išče 3-članska družina. Vprašati vsak dan po 14. uri pri Gričarju, Kranj, Zlato polje 34.

Prodajam lep otroški globok voziček nemške znamke. Naslov v oglašnem oddelku.

Prodajam žensko kolo dobro ohranjeno. Stražišče 307, Kranj.

Prodajam pečico pripravno za kuhanje. Naslov v oglašnem oddelku.

Prodajam pletilni stroj znamke »Viktorija«. Ogled vsak dan od 3. ure popoldne dalje. Naslov v oglašnem oddelku.

Podpisana Kalan Neža, stan. Jelendol 10, preključujem vse, kar sem neresnično govorila o zasebnem tožilcu Ahačiču Jožetu, stanujočem Jelendol 10.

Splošno gradbeno podjetje »Projekt« Kranj, prodaja:

1. motorno kolo znamke DKW 198 cm.

2. merilni instrument Teodolit.

Opozarjam vsakogar, da nisem plačnik dolgov, ki jih dela moj mož Tomc Milan, žena Tomc Marija.

Tovarna finega pohištva Tržič razpisuje delovno mesto skladiščnika. Nastop službe lahko takoj. Plača po tarifnem pravilniku. Interesenti naj naslove prošnje na upravo podjetja najkasneje do 3. decembra letos.

Kupim gugalnega konja za igranje. Naslov v oglašnem oddelku. Našemu vod. oglašnega oddelka Dolhar Jožetu in njegovi soprogi na novi življenjski poti, čestita »Gorenjski tisk« Kranj

OBJAVE

PREDAVANJE
»PRIRODA IN ČLOVEK«

Kranjski rojak tov. dr. Polenec Anton, direktor prirodoslovnega muzeja v Ljubljani bo predaval v ponedeljek dne 25. t. m. ob 19. uri v sindikalni dvorani »Iskre« (nad restavracijo Kranj) o temi »Priroda in človek«. Vabljeni vsi, ki se za predavanje zanimajo.

PRODAJA MLEKA

Obveščamo cenjene odjemalce v Kranju, da bomo prodajali mleko v četrtke za petek 29. novembra ter v soboto popoldne za nedeljo 1. decembra.

Prodajalne bodo zaprte v petek in nedeljo. — Zadržna mlekarina Kranj.

KINO

»STORŽIČ« KRANJ, 25. in 26. novembra angl. barv. film »LEPO JE BITI MLAD«. 27. in 28. novembra amer. barv. cinemascope film »VZHODNO OD RAJA«. Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

»TRIGLAV« PRIMSKOVO, 26. novembra ob 19. uri premiera ameriškega barv. cinemascope filma »VZHODNO OD RAJA«. 28. novembra sovj. barv. film »STI RAZBOJNIKI«. ob 19. uri.

»SVOBODA« STRAŽIŠČE, 27. novembra ob 19. uri premiera sovjetskega barvnega filma »STI RAZBOJNIKI«. 28. novembra amer. barv. film »TROBENTE OPOLDNE«. ob 18. in 20. uri.

NAKLO, 28. novembra angl. barv. film »LEPO JE BITI MLAD« ob 19. uri.

»RADIO« JESENICE, 25. in 26. novembra amer. film »ANGEL ALI VRAG«. 27. novembra jug. film »NE OBRAČAJ SE SINKO«. 28. in 29. novembra amer. barv. cinemascope film »SEDEM LET ZVSTOBE«.

»PLAVŽ« JESENICE, 26. novembra amer. barv. film »BEAU BRUMMELL«. 28. nov. ameriški film »ANGEL ALI VRAG«.

»ZIROVNICA«, 27. novembra amer. film »ANGEL ALI VRAG«.

»DOVJE MOJSTRANA«, 27. novembra kriminalni vstavljen film »URE RAZOČARANJA«. V torek ob 20. uri, v sredo 17.30 in 20. uri.

»BLED«, 25. novembra amer. barv. film »SIN ALI BABE«. 26. in 27. novembra avstrijski film - komedija »ZDAJ SMO PA TAM«. Predstave v ponedeljek in torek ob 20. uri, v sredo ob 17. in 20. uri. 28. in 29. novembra jugoslovanski film - ljub. soc. drama »V MREŽI«. V četrtok ob 17. in 20. uri.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V TRŽIČU

Rojena: Bogomir Radon, roj. 18. novembra v Tržiču.

Poročili so se: Stanislav Dolinar, tovarniški delavec in Alojzija Urbanc, gospodinjica pomočnica, Franc Cotelj, mizar in Stanislava Avsenik, kmečka delavka, Janez Kodrič, vlagalec snovi in Cirila Košir, delavka.

Umrli: Franc Klemenc, upokojenec, Šebat Antonija, gospodinja.

RADIO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak delavnik ob 5.05, 6.00, 8.00, 10.10, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00 in 22.55 uri ter Radijski dnevnik ob 19.30 uri, ob nedeljah pa ob 6.05, 7.00, 13.00, 15.00, 22.00 in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

PONEDELJEK, 25. NOVEMBRA

9.00 Radijski roman - Tarasov-Rodionov: Čokolada - XIII

11.05 Radijska šola za srednjo stopnjo: Deček s številko na roki

12.30 Kmetijski nasveti - ing. Raoul Jenčič: Kako spravimo stroje po končani sezoni

14.05 Radijska šola za višjo stopnjo: Odbornik

15.40 Listi iz domače književnosti - Vasja Ocvirk: Hajka (odlomke)

17.15 Srečno vožnjo! (šoferjem na poti)

18.00 Mladinska oddaja

18.45 Radijska univerza - Milan Šifrer: Sledovi ledene dobe na Slovenskem

20.00 Koncert Radia Ljubljana

TOREK, 26. NOVEMBRA

9.00 Zabavni mozaik.

9.30 Virtuozni na razne instrumente vam igrajo.

11.00 Nikolai Rimski - Korzakov: Zlati petelin, simfonična suita (Orkester romanske Švice p. v. Ernesta Ansermet).

11.30 Za dom in žene.

12.00 Slovenske narodne pesmi in domače viže.

12.30 Kmečka univerza - ing. Ana Torkar: Koristi zaprte grede za kmečki dom.

14.20 Za otroke (Partizanske zgodbe).

15.40 Potopisi in spomini - Vladimir Nazor: S partizani.

16.00 Popoldanski simfonični koncert.

18.00 Športni tehnik.

18.50 Domače aktualnosti.

20.30 Radijska igra - Luigi Silori: Barake (prva izvedba).

SREDA, 27. NOVEMBRA

9.00 Prof. dr. Mirko Rupel: Jezikovni pogovori.

9.15 »Na Gorenjskem je fletno« (30 minut za ljubitelje domače glasbe).

10.10 Romantična glasba.

11.35 Radijska šola za višjo stopnjo: Odbornik.

12.30 Kmetijski nasveti - ing. Jože Ferčelj: Uspehi živinorejcev Loške doline.

13.15 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov (čestitke kolektivov za Dan republike).

14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - Deček s številko na roki.

17.30 »Se še spominjaš« (Robert Farnon s svojim orkestrom igra melodije Arthurja Schwartzja).

18.00 Kulturni pregled.

18.50 Razgovori o mednarodnih vprašanjih.

SPORT

PLENUM SANKAŠKEGA ODBORA PRI SZS

Sankaška organizacija naj bi postala množična

Kranj, 24. novembra. V Kranjski sankaški organizaciji, med katerimi nju je bil danes dopoldne pleurno sankaškega odbora pri SZS, ki se ga je udeležilo več delegatov iz vseh krajev Slovenije. Razpravljali so o dosedanem delu te organizacije, tekmovalnem pravilniku, tečajih za sankaške vadiatelje, koledarju tekmovalnih prireditev.

Sankaški so bili doslej organizirani v posebnem odboru pri Smučarski zvezi Slovenije in se takorekoč že postavljajo na noge. Pred dobrimi 7 meseci so imeli ustanovni občni zbor, razmere pa so že toliko dozorele, da bodo ustanovili samostojno sankaško organizacijo. Trenutno deluje v Sloveniji okrog 15 klubov in sekcij, v katerih je večletnih okrog 500 ljudi. Če upoštevamo, da se s sankanjem ukvarja pri nas več tisoč ljudi, predvsem mladina, bo ta športna organizacija lahko kmalu postala množična. K temu bodo prav gotovo pripomogle tudi le-

Telesna vzgoja

POSVET PREDSTAVNIKOV »PARTIZANA« V STRAŽIŠČU

Stražišče, 24. novembra. Danes dopoldne je bil v dvorani TVD »Partizan« Stražišče, posvet predstavnikov društev »Partizana« ki ga je organizirala Okrajna zveza Partizana za Gorenjsko z namenom, da se z vodilnimi predstavniki vseh društev pogovori o najbolj perečih problemih v društvih in novih smernicah, ki jih je navedla Zveza.

Namizni tenis

V DUPLJAH

Duplje, 24. novembra. Namiznoteniška skupina pri TVD »Partizan« Duplje je za danes pripravila meddruštveni namiznoteniški turnir za prehodni pokal v počastitev 29. novembra. Turnirja se je udeležilo 25 igralcev iz sedmih društev. Prehodni pokal je osvojil Franc Boštar iz TVD »Partizan« Križe. Naslednji mestji sta osvojila Ferdo Boncelj in Matevž Čuk, oba TVD »Partizan« Duplje.

Zadnji športni rezultati

ZVEZNA NOGOMETNA LIGA

SPLIT : PARTIZAN 0:1
VARDAR : VOJVODINA 2:1
RADNIČKI : DINAMO 4:0
ŽELEZNIČAR : BUDUČNOST 1:1

ZAGREB : BSK 2:2
SPARTAK : HAJDUK 0:1
CRVENA ZVEZDA : VELEŽ 2:1 (odigrana že med tednom)

I. CONSKE LIGA

LOKOMOTIVA : ODRED 2:0
LJUBLJANA : ELEKTROSTROJ 2:0

ORIENT : BRANIK 1:3
SEGESTA : REKA 0:3
ULJANIK : METALAC 4:2
TRESNJEVKA : TEKSTILAC 2:1

JADRAN : ŠIBENIK 0:0

ZAHVALA

Ob smrti mojega moža, očeta, starega očeta in brata

VALENTINA ZAVRLA

se zahvaljujem vsem, ki so z nami sočustvovali, darovali cvetja in draga pokojnika tako številno spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala dr. Hribniku za skrb v času bolezni.

Zaljubljeni: žena Franciška, družina Jenko, Plestjenjak in ostalo sorodstvo.

Zg. Bitnje, 23. 11. 1957.

ZAHVALA

Ob britki izgubi našega predobrega, skrbnega in nenadomestljivega moža in očeta

IVANA ŠTULARJA

posestnika iz Kokre,

se prisrčno zahvaljujem vsem, ki so ob težki bolezni in ob prerani smrti z nami iskreno čustvovali.

Naša najtoplejša zahvala njegovim prijateljem lovcom za njihove poslovnice besede, planincem tovarne »Iskra«, vsem darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so se od njega poslovili in ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Iskreno se zahvaljujemo kolektivnemu Kamnoloma Kokra in ostalim za izkazano pomoč.

V globoki žalosti: žena Marija, sin Anton, Jurij z družino, Peter, Janko, Florjan, hčerki Tončka z družino, Francka in ostalo sorodstvo.

Kokra, 22. novembra 1957.

Hokej na ledu

JESENICE : KAC Celovec 4:3 (3:1, 1:2, 0:0)

Pred približno 1000 gledalci je bila v soboto zvečer na umetnem drsališču na Jesenicah prva mednarodna hokejska tekma, v kateri so domačini zaslužno zmagali z rezultatom 4:3 (3:1, 1:2, 0:0). Gledalci niso bili zadovoljni z igro državnih prvakov, kajti igrali so ležerno in raztrgano. Edino prvo tretjino so pokazali boljše igre.

JESENICE : LJUBLJANA 6 : 1

Mali rokomet

TRI SREČANJA GORENJSKE REPREZENTANCE

Stražišče, 24. novembra. Na igrišču »Mladost« v Stražišču je danes Rokometna podzveza Gorenjske organizirala kar tri dvojne srečale so se moške, ženske in pionirske reprezentance Gorenjske z odgovarjajočimi ekipami Ljubljane.

Najbolj zanimiva in kvalitetna je bila tekma med člani Ljubljance in tako v začetku

vodili s petimi goli. Šele po tej seriji zadetkov so si Kranjčani pomagali in do konca predstavljali enakovrednega nasprotnika.

V drugi tekmi je ženska reprezentanca Ljubljane visoko porazila rokometnašice Gorenjske. Reprezentanco so zastopale v celoti igralke Mladosti. Tudi pionirska reprezentanca je bila porazena, toda z zelo tesnim rezultatom.

Rezultati: Gorenjska : Ljubljana: moški 17:26 (6:10); ženske: 3:16 (2:7); pionirji: 8:9 (3:7).

Strelstvo

STRELCI IZ PREDOSELJ SO BILI BOLJSI

Predoselje, 24. novembra. Danes dopoldan je bil v Predosljah prvenstveni strelski dvoboj med strelci iz Golnika in Predoselj. Tekmovali so v 10. članskih ekipah med člani, mladinci in pionirji, za Predoselje pa so igrali tudi članice. Tekmovali so samo v stoječem položaju, z različnimi puškami od 200 možnih krogov.

Domači so bili v precejšnji premoči, saj so samo člani dosegli 1555 krogov napram gostom, ki so dosegli le 1252 krogov. Kot posameznik pa je bil najboljši Jože Kavčič s 182 krogi od 200 možnih.

TEKMOVALI SO Z ZRAČNO PUŠKO

V prvem kolu 3. conske strelske lige sta se pomerili preteklo nedeljo ekipi »Storžič« z Golnika in »Vrban« z Jezerskega. Pri članih so bili boljši strelci z Jezerskega in so dobili srečanje s 1174:1172 krogi. Najboljši je bil Joško Jereb (Golnik) s 161 krogi od 200 možnih. Mladinska ekipa Golnika je tekmovala sama in dosegla je 711 krogov. Najboljši strelci je bil Peter Dolen, ki je dosegel 156 krogov. Tekmovali so tudi pionirji. — Golniški so dosegli 576 krogov, pionirji z Jezerskega pa le 407 krogov. Organizacija prvega conskega tekmovalja je bila slaba. Tudi strelci niso bili zadostno pripravljeni. Z.

NESREČE

NI UPOŠTEVAL PROMETNIH PREDPISOV

Na cesti Begunje-Tržič je bila v soboto lažja prometna nesreča, pri hiši št. 2 v Zadnji vasi (Sv. Lucija). Trčila sta oseba na avtomobilu S-3230 (voznik Lado Mencinger) in S-2805 (voznik Slavko Velikonja). Komisija TNZ je ugotovila, da je nezgoda povzročil Velikonja, ker ni upošteval zvočnega signala,

NA ŠOFERJA SE NE KAŽE IZGOVARJATI

V soboto je oškodovanec Stane Korošec prijavil prometno nesrečo. Po prijavi naj bi neznanji tovarnjak zbil vprežni voz pod cesto pri Zirovnici. Komisija TNZ na kraju nesreče ni našla nobenega sledu, da bi avto zbil voz pod cesto. Komisija meni, da je Korošec dal lažno prijavo in da so voz pod cesto zapeljali sami konji. Na vozu so bile steklenice od sodade in se jih je 18 komadov razbilo. Voznik pa je bil poškodovan po nogah.

DOPISUJTE

v »Glas Gorenjske«

OBVESTILO

Obveščamo starše občine Kranj, da se vrši drugo cepljenje otrok, rojenih v času od 1. 1. 1951 do 31. 3. 1957 proti otroški paralizi po sledečem razporedu:

Otroški dispanzer Kranj, Poljska pot št. 8

Tereni: Center, Rupa, Gorenje, Primskovo, Zlato polje, Stružev, Klanc, Huje, Planina, Čirče, Gorenja Sava

2. 12. 1957 od 8.—12. ure od črke A—C, od 14. do 18. ure od črke Č—F.

3. 12. 1957 od 8. do 12. ure od črke G—J

4. 12. 1957 od 8. do 12. ure črke K, od 14. do 18. ure črke L in M.

5. 12. 1957 od 8. do 12. ure črke P, od 14. do 18. ure črke N, O in R.

6. 12. 1957 od 8. do 12. ure črke S in Š, od 14. do 18. ure od črke T do V.

7. 12. 1957 od 8. do 12. ure črke Z in Ž.

Zadružni dom Kokrica

Tereni: Kokrica, Mlaka, Tatinec, Bobovk, Srakovlje, Hrib

2. 12. 1957 od 7. do 12. ure

Osnovna šola Predoslje

Tereni: Predoslje, Suha, Orehovlje, Britof, Brdo

2. 12. 1957 od 13.30 do 17. ure.

Ambulanta Predvor

Tereni: Predvor, Tupaliče, Hraše, Bela, Bašelj, Hrib, Nova vas, Mače, Potoče, Možjanca

3. 12. 1957 od 7. do 11.30 ure

Osnovna šola Trstenik

Tereni: Trstenik, Tenetiše, Pangaršica, Povlje, Babni vrh, Čadovlje, Zablje

3. 12. 1957 od 13. do 14. ure

Osnovna šola Gorice

Tereni: Gorice, Srednja vas, Zalog, Svarje, Letence, Kamnjak

3. 12. 1957 od 14.30 do 15.30 ure

Otroški vrtec Golnik

Tereni: Golnik, Novaki

3. 12. 1957 od 16. do 17.30 ure.

Ambulanta Jezersko

Tereni: Spodnje Jezersko, Zgoranje Jezersko

4. 12. 1957 od 7.30 do 11. ure.

Pomožna ambulanta Kamnolom Kokra

Tereni: Zgoranja Kokra, Spodnja Kokra

4. 12. 1957 od 13.30 do 14.30 ure.

Osnovna šola Olševke

Tereni: Olševke, Hotemaže

4. 12. 1957 od 15. do 16. ure.

Zadružni dom Visoko

Tereni: Visoko, Luže, Milje

4. 12. 1957 od 16.30 do 18. ure.

Osnovna šola Senčur

Tereni: Senčur, Srednja vas

4. 12. 1957 od 7. do 12. ure.

Osnovna šola Voklo

Tereni: Voklo

4. 12. 1957 od 7. do 12. ure.

ZDRAVSTVENI DOM KRANJ

MIMI MALENEK KONIC
VIGENCI
ROMAN 88

Sredi tedna po tistem razgovoru med Dominikom in Ano je bila obletnica po pokojnem Gašperinu. Ana je spet v zgornji hiši pogrnila za kosilo, toda prišlo je zelo malo ljudi.

Ana je zaslutila, da tudi njej ob Dominiku ne bo bolje, kot je bilo teti ob starem Zgoncu, toda pridržala je misel zase in ga je vprašala ali bi ne bilo prav, ko bi se skupaj odpeljala v Kamno gorico, ko se že pripravljata na poroko.

Po obletnici se ni zgodilo v hiši nič posebnega in dnevi so bežali, Ani se je zdelo, da ji čas nikoli ni tako hitro mineval. Strahoma je opazala, da se širi čez pas, Dominik pa še zmeraj ni rekel odločilne besede. Po obletnici je odložila črno obleko in se spet oblačila v svoje čedne, svetle obleke, toda kmalu je mrjala odložiti lepa zvončasta, v bokih tesno prilagajoča se krila. Tudi si ni več upala nositi ličnih malih predpasnikov z nabranim opršjem. Namesto njih je jemala široke delovne predpasnike, ki so nekoliko zakrivali obilnost života. Zmotila se je v upanju, da bo prej poročena, preden bodo ljudje opazili, kako je z njo.

Nekega dne sta z Uršo kuhali maslo. Nalili sta ga v široke latvice, ki jih je bilo treba postaviti na police v shrambi. Ana je zlezla na stol, Urša je stala spodaj in ji podajala latvice. Nenadoma je dekla začudeno jeknila: „Jezes!“ in latvica se ji je zamajala v rokah.

„Kaj pa je?“ je vprašala Ana.

„Nisem vedela, da je s teboj tako,“ je rekla starka in ji z izrazom studa na obrazu podala latvico.

Ana ni tajila, bilo bi nesmiselno. Toda od tistega dne je neprestano čutila na sebi obsojajoči deklin pogled in zaradi tega so postajale njene kretnje še bolj zadržane in okorne.

Sicer pa so zdaj že vsi v hiši vedeli, kako je z njo. Aleš jo je včasih zvedavo opazoval in hitro umaknil pogled, če je opazil, da ga je pogledala. Zardel je in si z nervoznimi kretnjami začel mršiti lase, bilo mu je nerodno. Stric Miklavž pa ji je nekoč naravnost rekel:

„Ali misli Dominik tako dolgo čakati, da mu bo otrok odvrnil za fretarja?“

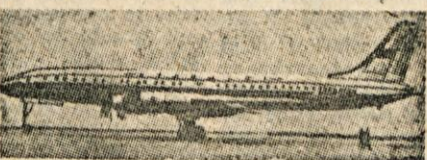
Vsi so vedeli, samo Dominik se je delal, kakor da ne opaža ničesar. Ana skoro ni mogla več vzdržati. Njegova brezbržnost jo je pekla, čutila se je razbolelo prav do dna duše. Svojo sramoto je morala nositi molče in čisto sama. Celó Aleš in Miklavž sta se delala, kakor da jima vse skupaj ni dosti mar. Ana se je zalotila v čudni želji, naj bi jo oba oštevala in ji metala najhujše očitke v obraz. Potem bi se jima mogla vsaj opravičevati, jokati, mogla bi se opravičevati pred samo seboj. Zagnala se je v to ljubezen kakor obupanec v deročo reko in zdaj, ko so se ji valovi zgrinjali nad glavo, ji je postalo žal, a je bilo prepozno, da bi se rešila. Vsa spodobno preživeta mladost je ležala v črepinjah pred njo, ponos se je razpršil kot jutranja rosa v sončni prigravici, čutila se je revno in praznih rok. Dominik se je držal, kakor da mu ni več zanj, odkar je potrgal to poznojesensko cvetje. In vendar je imela še nekaj, da, mnogo je imela. Imela je otroka, ki je ravno v teh dneh obupa in samote potrkal na njeno srce. Včasih je morala sredi dela obstati in potem je dolgo prisluškovala komaj zaznavnim gibom v svoji notranjosti. Oh, mogla bi biti vsem nakljub srečna, ko bi le Dominik tako nesmiselno ne zavlačeval poroke.

Večer za večerom je čakala in prisluškovala, kdaj bo prišel v njeno spalnico in vsak večer je zaspala v solzah, ker ga ni bilo. Tako ni mogla več strpeti in nekega dne ga je sama poiskala, da bi se pomenila z njim. Stal je za vigencem, tik ob vodi, kljub mrazu je bil golorok in kadil je cigareto. Držal jo je s palcem in kazalcem, tam, kjer mu je manjkal sredinec, je imel štrcelj in Ani se je njegova pohabljen roka zazdela grda. Morebiti je bilo to zato, ker je bila nejevoljna nanj, saj doslej njegove pohabe niti opazala ni. Stopila je naravnost k njemu in mu ostro rekla:

Velikanski uspehi zaradi rivalstva?

TU-114 največje in najhitreje letalo sveta...

Tekma med Sovjetsko zvezo in Združenimi državami na področju tehnike in znanosti drži svet od dne do dne v napetih pričakovanjih. Dolgčas nam res ni, ko vsak dan prebiramo in poslušamo poročila zdaj z ene, zdaj z druge strani. Ameriška poročila so pogostejša in senzacionalnejša po obliki, sovjetska pa bolj redka in toliko bolj presenetljiva po vsebini. Ta tekma za prestiž poganja tehnične in znanstvene uspehe obeh velesil zelo naglo naprej, morda hitreje, kot bi jih vodil spontani razvoj.

Takšen je TU - 114 - zadnji krik »mode« v letalskem prometu.

Pred meseci, ko je iz Sovjetske zveze prišla vest, da so preizkusili in to uspešno, prve medcelinske izstrelke, v Ameriki, kjer se je pred tem nekaj raket razletelo v zrak, tem vestem niso verjeli, češ, Rusi hočejo s to vestjo vplivati na potek razgovorov v razorožitvenem odboru. Čeprav je bilo tako mišljenje kaj tvegano, saj bi država, ki se le zaradi propagande hvali, bila toliko na slabšem, če bi teh »senzacij« zares ne ustvarila.

Sapo pa je Amerikancem zaprlo, ko jim je nad glavami »zabrnele« prvi ruski satelit. Dvomi o medcelinskih raketah so bili razbiti. Sovjetska zveza pa je v počastitev 40-letnice oktobrske revolucije svoje senzacije povečala. Nekaj dni pred prazniki so sporočili, da so iznašli uspešno zdravilo proti azijski gripi. Naslednja vest je osupnila ameriške letalske strokovnjake, ko so povedali, da imajo v Rusiji najhitreje in največje letalo na svetu TU-114, potem pa še drugi

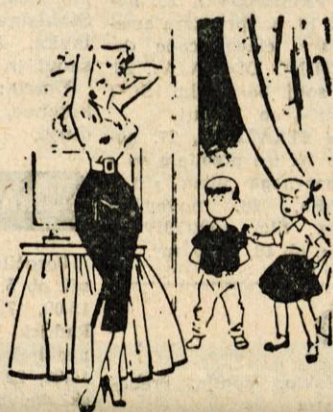
satelit, ki je tehtal več kot pol tone, ki je imel vrsto aparatov in med drugim prvega živega potnika v vsemirju, psa Lajko.

O »sputniku« je vsak, še tako lačen človek do podrobnosti informiran. Sedaj bi preletel polovico poti do planeta Venere, če se ne bi vrtel okoli zemlje.

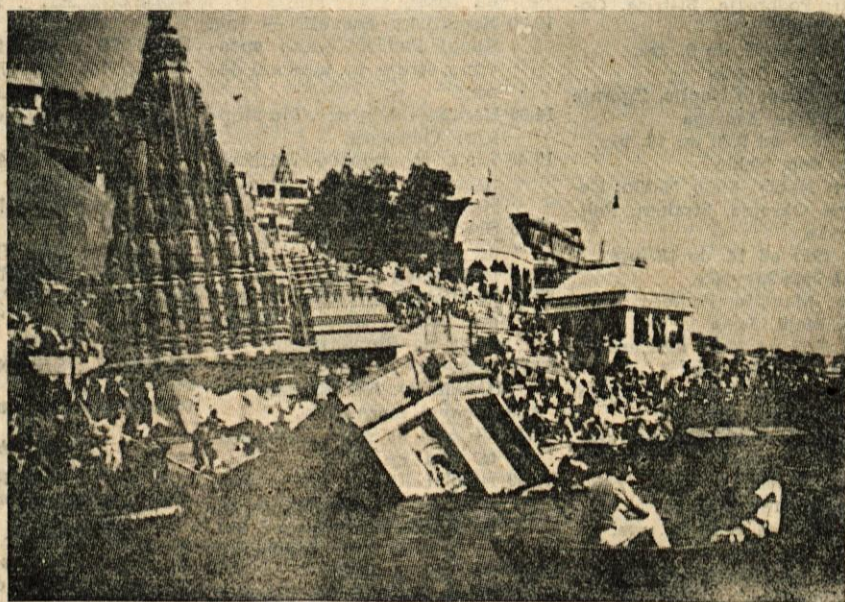
Nekaj podatkov pa je samo znanih za letalo TU-114. Kot po navadi Rusi ne zapravljajo nepotrebnih besed. Skopi so v poročanju. Letalo, ki ga vidimo na sliki, je TU-114. Ima štiri motorje na reaktivni pogon. Prostora ima za 170 ljudi in krajših progah, na daljših pa za 120 potnikov. Letalo more prenesti v 12 urah 120 potnikov od Moskve do New Yorka in to brez vmesnega pristanka. Tako ima poleg tega dve kuhinji in restavracijo za 48 oseb. Na krajših progah lahko sprejme tudi 220 ljudi.

Torej je tekma vendar po svoji strani koristna in če bi ne šlo tudi za oboroževanje, bi bili tega rivalstva lahko samo veseli.

ZA RAZVEDRILO

Mamica, predstavljam ti Janezka. Prišel je pogledat kakšna bom jaz čez 25 let.

V monsumskem deževju Ganges preplavi pogrezojoče bregove

Zanimivosti

ODLIKOVANA DEKLICA

Dvanajstletna Rita Jolcey iz Londona se je nenavadno proslavila s tem, da je rešila triletnega dekca iz goreče hiše. Gasilci so trikrat poskusili rešiti dekca, vendar jim to ni nikdar uspelo. Rita se je kljub veliki nevarnosti prebila skozi ogenj do dekca in ga na hrbtu prinesla skozi plamen. Za ta podvig jo je notranji minister odlikoval z odlikovanjem za zasluge.

ZENSKÉ — BOKSARJI

V Ameriki sta se pojavili dve boksarski šampionki: Kitty - jaguar in Lucy - munja. Ti dve se večkrat srečujeta v ringu v borbi za naslov šampiona. Od moških boksarjev se razlikujeta samo po rokavicah, ki so vatirane z debelejším slojem vate.

»STEKLENA ŽENSKA«

Nedavno je bila v Parizu razstava dietetike in sredstev za osebno higieno. Poljski muzej zdravja je pokazal na tej razstavi med drugim tudi »stekleno žensko« z avtomatično osvetljenimi kovinskimi okostjem. Vodiči so obiskovalcem razglasili, da je »steklena ženska« namenjena proučevanju anatomije in fiziologije človeškega telesa.

KOLIKO BESED NA DAN IZGOVORIMO

Francoska statistična služba je zbrala podatke o tem, koliko besed na dan izgovori povprečno živahen človek. Podatki pravijo, da tak človek izgovori dnevno okoli 30.000 besed. Seveda ta statistika o »povprečno živahnem« človeku misli pri tem na Francoze in ne na hladne Angleže ali morda Skandinavce, ki so menda veliko bolj molčeči in preudarni.

TRDOŽIVE ŽIVALICE

Glede trdoživosti ima najbrž prvo mesto med živalmi neka vrsta mravelj, ki živijo v pragozdovih Južne Afrike. Te mravljice ne poginejo niti, če jim odrežejo ves zadnji del telesa z nogami vred. Primerilo se je celo, da je nekega raziskovalca ugriznila mravljinna glava, ki je bila več ur odtrgana. Neka taka mravlja pa je živel brez glave 39 dni.

PEŠ OKOLI SVETA

Dva mlada Angleža sta se odpravila peš na pot okoli sveta. Če bo šlo po načrtu, se bosta vrnila v Anglijo šele čez deset let. Do poletja 1960 bosta prispela v Rim na olimpijske igre, poprej pa bosta peš prepotovala Francijo, Spanijo, Portugalsko in Italijo. Potem se bosta napotila po drugih evropskih deželah v Azijo, Avstralijo, v obe Ameriki in se nazadnje vrnila na britanski otok.

NOVA TKANINA

Neko trgovsko podjetje v Zahodnem Berlinu je objavilo, da bo kmalu imelo na zalogi posteljino perilo iz nove tkanine. To perilo bodo ljudje uporabljali le enkrat, potem pa ga bodo odvrgli, ker bo tako poceni, da se pranje ne bo izplačalo.

Z UŽIVANJEM SADJA SI OHRANIMO ZDRAVE ZUBE

Znano je, da imajo južni narodi nasploh lepe in zdrave zobe, da skoraj ne poznajo zobnega kamna, gnilobe, drobljivosti, majavosti in drugih zobnih bolezni, ki navadno mučijo severnejše prebivalce. To je povsem nekaj naravnega, kajti južnjaki uživajo veliko sadja, sočevja in zelenjave kar v surovem stanju. V raznih sadežih se nabere pod vplivom sonca veliko zdravilnih snovi, ki učinkujejo krepilno na človeški organizem. Pri žvečenju sadja, posebno jabolk in hrušk, se zobje tudi temeljito snažijo, včasih celo bolje kot z zobno ščetko in pasto. Pri tem prodre v zobe tudi sadna kislina, ki uničuje gnilobno gljivice. Sadna kislina tudi razkroja prve začetke zobnega kamna, ki kasneje povzroča gnilobo. Ta kislina prav nič ne škoduje zobni sklenini.

SKAKALCI Z LONDONSKIH MOSTOV

Nedvomno se dogodi v osemstot milijonem mestu, kakor je London, mnogo samomorov, dosti pa je takih ljudi, ki poskusijo samomor samo zaradi avanture in zabave, da spravijo na noge posebne policijske odrede na Temzi, ker že v naprej vedo, da jih bodo potegnili iz vode, kakor hitro bodo skočili vanjo. Iz nekakšne tradicije in morda tudi zaradi udobnosti in praktičnosti se tako skakanje odigrava najpogostejše na westminstrskem mostu ali pa na mostu Waterloo. Najraje se zgodi, da kakih sto ljudi na leto skoči v Temzo okrog 2. ure ponoči.

Kakor po nekem pravilu se tak človek navadno pojavi na mostu in se sprehaja po njem nekajkrat z ene strani na drugo. Pri tem sprehajanju se včasih ustavi, da pogleda preko ograje v vodo. Tega ne dela zaradi tega, da bi morda zbudil pozornost mimoidočih, saj jih ob taki nočni uri ni več na mostu, pač pa da opozori policista, ki opravljajo tu svojo dežurno službo. Policist navadno takoj ugaane, zakaj gre, in ko dožene, da ima opravka s »skakalcem«, takoj odide do bližnjega telefona in te sporoči odredu za reševanje

v Charing Crossu: »Skakalec na mostu Waterloo!« — Policijski odred je na to že pripravljen. Motorji policijskih čolnov že brne in tudi vrvi za reševanje so pripravljene. V trenutku, ko pride tako obvestilo, so čolni že na poti.

»Skakalec« vse te priprave opazuje in skoči v vodo šele, kadar za gotovo ve, da je posadka v čolnu že videla njegovo senco. Kadar pa posadka zakasni, si tak skakalec zapevja svoj dežni plašč okrog vratu, da ga zrak, ki uide v plašč, zadrži in vodi najmanj deset minut. Ko je vse pripravljeno, napravi samomorilec kakšno obupno kretanje in skoči preko ograje, kakor da se misli zares utopiti.

Stvarno pa predstavlja taka avantura vendar določen športni tveganje. Vedno se lahko zgodi, da se tak človek rani na konstrukciji mostu, in če čoln ne prispe pravočasno, je storjen korak, da ga rešijo iz vode kot utopljenca, vendarle zelo tvegano dejanje. Toda če napravi to previdno in z neko izkušnostjo — nekateri so to napravili že večkrat — skok v vodo ni nevaren.

V trenutku, ko »samomorilec« pljusne

● Okrog 100 ljudi skoči vsako leto z londonskih mostov v Temzo

● Specialni policijski odredi rešujejo samomorilce

v vodo, prične klicati na pomoč. Morda je tako kričanje le refleksni pojav, ki nastane z dotikom hladne vode, kajti dejansko mu ni treba klicati na pomoč, ker ga je reflektor reševalnega čolna, ki se mu bliža, že ujel. Čez nekaj trenutkov ga krepke roke po navadi že potegnejo iz vode.

Toda »predstava« s tem še ni končana. Na policijski postaji v Charing Crossu ga čaka topla voda, kar je posebno prijetno v hladnih zimskih dneh. Policijski organi običajno slečejo takega moškega, in ko se ta kopa v vodi, se njegova obleka že suši v posebni sobi. Nato dobi »samomorilec« skodelico čaja, vendar brez keksov in kakšne druge hrane.

Za samomorilce lepega spola pa je procedura po rešitvi iz vode nekoliko drugačna. Policijski odred na Temzi je sestavljen iz ljudi s prirodno skromnostjo in ti v primeru, da gre za kakšno dekle ali pa poročeno ženo, le-to oblečeno posade

v kad s toplo vodo, njena družina pa je dolžna, da ji prinese drugo obleko. Na ta način tudi ženska lahko zapusti reševalno postajo oblečena in posušena kakor moški samomorilec.

Ta usluga in skodelica čaja je brezplačna, vendar nekateri »samomorilci« z njo niso zadovoljni, misleč, da lahko zahtevajo whisky ali pa rum. To pa je nemogoče, ker bi ne bilo v skladu z angleškimi zakoni, ki predpisujejo, da se na javnih prostorih in v lokalih po 23. uri ne smejo več točiti alkoholne pijače. Obstaja namreč nevarnost, da bi se tedaj tem »samomorilcem« pridružili še tujci s kontinenta, da bi na ta način prišli tudi po 23. uri do alkohola, kakor je to v navadi v njihovih državah.

Težko je razumeti te ljudi, ki zaradi tega, da iščejo zabavo v tem, skačejo v hladno Temzo samo zaradi tega, da iščejo zabavo v tem, da jih rešujejo policijski čolni. Ne, se pač Angleži.